

HEKİMİN BAŞUCU KİTABI

Editör

Prof. Dr. Serpil DEMİRAĞ

Editör Yardımcıları

Öğr. Gör. Melda DİBEK BÜYÜKDİNÇ

Doç. Dr. Dursun ÇADIRCI

Dr. Öğr. Üyesi Yunus Emre ÖZLÜER

Hipokrat
Yayıncılık

© 2022 HEKİMİN BAŞUCU KİTABI

ISBN: 978-625-7399-55-5

Tüm hakları saklıdır. 5846 ve 2936 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri yasası gereği; bu kitabın basım, yayın ve satış hakları Hipokrat Yayınevi'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bölümler içinde kullanılan resim ve bilgilerin sorumluluğu o bölümün yazar(lar)ına aittir.

Editör

Prof. Dr. Serpil DEMİRAĞ

Editör Yardımcıları

Öğr. Gör. Melda DİBEK BÜYÜKDİNÇ

Doç. Dr. Dursun ÇADIRCI

Dr. Öğr. Üyesi Yunus Emre ÖZLÜER

Yayıncı

Hipokrat Yayınevi

Grafik-Tasarım

Hipokrat Grafik Tasarım

Baskı - Cilt

Ankara Özgür Matbaacılık Basım Yayın Dağ. San. Tic. A.Ş.

1250 Cadde No: 25 Ostim OSB Yenimahalle / Ankara

Hipokrat
Yayıncılık

Süleyman Sırrı Cad. No:16/2 Sıhhiye
Tel: (0312) 433 03 05 - 15 ANKARA
www.hipokratkitabevi.com



Önsöz



iii

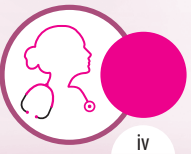
Bu kez farklı bir kitaptan hepimizi selamlıyorum. Aslında daha önce sizlerin görüşüne sunmayı planladığımız kitabımız, araya giren pandemi nedeniyle ancak bugünlere kismet oldu. Kimimiz hastalığı ağır atlattık, kimimiz yakınlarını kaybetti bu dönemde. Çok ağır bedeller ödedi sağlık camiası, bizler de öyle. Geç olsun güç olmasın dedik, ama biraz da güç oldu. İş yükümüz arttı, kitaba ayıracak zaman bulamadık. Yine de, bugünlere gelebildiğimiz ve sizlerin çok yararına olacağını düşündüğümüz kitabımızı tamamlayabildiğimiz için mutluyuz.

Sadece aile hekimleri, acil hekimleri veya birinci basamakta çalışan/çalışacak hekimler için değil, hekim adaylarımız için de çok kullanışlı, pratik bilgileri içeren, oldukça kapsamlı bir kaynak olduğunu düşünüyoruz. Güncel bilgileri içeren, kanıta dayalı, güvenilir kılavuzları rehber edinen bir kaynak. Günlük yoğun hasta pratiği sırasında bile başvurulabilecek oldukça temel bir kaynak oldu ve çok içimize sindi. Deneyimli akademisyenler yanında, genç arkadaşlarımızın bakış açılarına da yer vermeye özen gösterdik. Kendi kaynaklarımız yanında, yararlı çevrimiçi ağ adreslerinden de bahsettik. Her ne kadar, son ana kadar kontrol ederek en son güncellenmiş adres ve bilgileri vermeye çalışsak da, adreslerde veya sayfalarda değişiklikler söz konusu olabilir, buna dikkat edilmesini öneririz. Reçete örnekleriyle yol gösterici olmaya çalıştık.

Girişte, hekimliğe ve birinci basamak hekimliğine genel bir bakışla ışık tutmaya çalıştık. Ardından, kişinin ve hastanın değerlendirilmesi ve izlemi, iyi bir iletişim nasıl olmalı, sağlıklı yaşam, sağlığı nasıl koruyup geliştirebiliriz, sigara bırakırma ve taramalar konularına değindiğimiz, birincil ve ikincil korunmanın anlatıldığı değerlendirme ve izlem bölümümüz yer almaktadır.

Üçüncü bölümümüz, pratikte en sık karşılaşılan belirtilere nasıl yaklaşım yönetiriz sorularına cevap arayan ve büyük bir kısmında pratik algoritmaların yer aldığı bir bölüm olup genel, göz, KBB, solunum sistemi, KVS, GIS, GÜS, sinir sisteminde sık görülen belirtiler ve psikolojik durumlar ile cilt lezyonlarını içermektedir.

Dördüncü bölümde; genel yaklaşım, önemli kronik hastalıklar, önemli organ hasarları, kanserler ve kronik enfeksiyonlarla ilgili en temel bilgiler ve önemli püf noktalarını içeren yaklaşım ve yönetim yer almaktadır.



Beşinci bölüm, acil tıp bölümüdür. Tamamen acil tıp yaklaşımıyla ele alınmış olup yine günlük pratikte sık rastlanan belirtilerle, bazı girişim teknikleri, acil müdahale gerektiren durumlar, afet yönetimi ve hayat kurtaran yaşam desteği detaylıca ama kolay uygulanabilir bir şekilde anlatılmaktadır. Afetler hayatımızın bir parçası haline gelmiştir. Böyle durumlarla nasıl baş edeceğimizi bilirsek zararları bir nebze olsun azaltabiliriz. Özellikle bu bölümden, hekim dışı sağlık personeli, hatta farklı meslek gruplarından okuyucular da fayda görebilecektir düşüncesindeyim.

Bu kadar detaylı hazırlanmış bir kitapta, yasal konular olmazsa olmazdı. Özellikle adli olgular, iyi bilinmesi ve yasaya uygun hareket edilmesi gereken hassas konulardan biridir. Bu açıdan, pratik yaklaşımı vererek bir nebze olsun hekimlerimizin işini kolaylaştırmaya çalıştık.

ASM pratiğinde sık karşılaşılan sorunlarla, vermemiz gereken raporlar konusunu da es geçmedik. Ayrıca, baktığımız hastalar arasında oldukça yekûn tutan göçmenlerle ilgili de bir bölüm hazırladık. Tüm dünyada, sağlık personeli ve hekimler en çok şiddet gören meslek grubudur maalesef. Özellikle son dönemlerde, ulusal ve sosyal medya aracılığıyla daha görülebilir hale gelen şiddet konusunda önlemler alınmaya çalışılsa da önemli adımların atılmasına hala çok ihtiyaç vardır. Maalesef halen çözüm, genellikle kişisel önlemlere dayanmaktadır. Bu nedenle bu bölümde ayrıca, agresif hasta ve şiddet konusuna da yer vererek hekimlerimize bu tür hastaları nasıl yönetebiliriz konusunda destek vermek istedik. Meslek hayatımız boyunca da, bu konularla ilgili eğitimlere ağırlık vererek şiddet konusunu daha oluşmadan önlemeye çalıştık. Bütün kalbimizle her tür şiddetin biran önce son bulmasını diliyoruz.

Ve tabii, hayatımızı, bakış açımızı tümünden değiştiren, özellikle hekimler ve diğer sağlık personeli açısından iş yükümüzü daha da arttıran, ciddi kayıplar verdiren COVID-19 bölümümüz olmadan bu kitap eksik kalırdı. Umarız, dünya bir daha böyle bir durum yaşamaz. Hijyen açısından ciddi kazanımlar olsa da, dünyamız bazı açılardan biraz nefes alsın da, insanlık biraz daha toparlanıp doğaya ve diğer canlılara iyi davranmayı başarmış olsa da, bu konuda alınacak daha çok yol var gibi görünüyor. Virüsün etkilerinin azalması ve aşının bulunmuş olması sonucu tekrar eski hayatlarımıza dönuverdük. Süreç içinde en çok güncelleme yaptığımız bölüm burasıydı. Yeni bilgilerin edinilmesiyle daha da değişiklik olabilir. O nedenle bu konuda, güncel bilgilerin takip edilmesini öneririz.

Dileriz, her yönüyle sorularınıza cevap olan, pratik açıdan size yardımcı güzel bir kitap olmuştur. Her türlü olumsuzluğa rağmen bu kitabı sizlere sunabilmek amacıyla çok çalıştık. Umarım, emeklerimiz boşa gitmemiştir.

Bu kitabın yazımında ve sizlere kadar gelebilmesinde katkısı olan herkese sonsuz teşekkürler. Bu kitabımızı, başta pandemide görev yaparken hayatını kaybeden ve işi başındayken şiddete uğrayanlar olmak üzere **tüm hekimlerimize adıyoruz!**

Her türlü şiddetin son bulması dileğiyle...

Prof. Dr. Serpil DEMİRAĞ

Mart 2022

Katkıda Bulunanlar



Editör

Serpil DEMİRAG, Prof. Dr.

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD.

Editör Yardımcıları

Dursun ÇADIRCI, Doç. Dr.

Ş. Urfa Harran Üni. Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD.

Melda DİBEK BÜYÜKDİNÇ, Öğr. Gör. Dr.

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD.

Yunus Emre ÖZLÜER, Dr. Öğr. Üyesi

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi Acil AD.

Kısım Editörleri

Dursun ÇADIRCI, Doç. Dr.

Ş. Urfa Harran Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD.

Emine Neşe YENİÇERİ, Prof. Dr.

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD.

Fatma Gökşin CİHAN, Prof. Dr.

Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi Meram Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD.

Melda DİBEK BÜYÜKDİNÇ, Öğr. Gör. Dr.

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD.



Nazan KARAOĞLU, Prof. Dr.

Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi Meram Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD.

Özlem EREL, Prof. Dr.

Aydın Adnan Menderes Üni. Tıp Fakültesi Adli Tıp AD.

Yasemin ÇAYIR, Prof. Dr.

Erzurum Atatürk Üni. Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD.

Yunus Emre ÖZLÜER, Dr. Öğr. Üyesi

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi Acil AD.

Yazarlar

Ahmet GÜZELÇİÇEK, Doç. Dr.

Ş. Urfa Harran Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk Sağlığı Hastalıkları AD.

Alten OSKAY, Dr. Öğr. Üyesi

Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi Acil Tıp AD.

Ayşe Semra DEMİR AKCA, Prof. Dr.

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD.

Begüm KURT, Dr. Öğr. Üyesi

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesi Kadın Hastalıkları ve Doğum AD.

Burcu KAYHAN TETİK, Doç. Dr.

Malatya İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD.

Burkay YAKAR, Doç. Dr.

Elazığ Fırat Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD.

Celal KUŞ, Dr. Öğr. Üyesi

K. Maraş Sütçü İmam Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD.

Cemalinur UZUN, Uzm. Dr.

Kayseri Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD.

Çiğdem CİNDÖĞLU, Dr. Öğr. Üyesi

Ş. Urfa Harran Üniversitesi Tıp Fakültesi İç Hast AD.

Didem KAFADAR, Doç. Dr.

İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD.



Dursun ÇADIRCI, Doç. Dr.

Ş. Urfa Harran Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD.

Eda YAMAN, Arş. Gör. Dr.

Uşak EAH Acil Tıp Kliniği

Ekim SAĞLAM GÜR MEN, Dr. Öğr. Üyesi

Manisa Celal Bayar Üniversitesi Tıp Fakültesi Acil Tıp AD.

Elif DENİZ ŞAFAK, Doç. Dr.

Kayseri Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD.

Emine Neşe YENİÇERİ, Prof. Dr.

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD.

Evr im SAYIN, Uzm. Dr.

Van Eğitim Araştırma Hastanesi Acil Tıp Kli

Fatma Gökşin CİHAN, Prof. Dr.

Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi Meram Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD,

Funda GÖKGÖZ DURMAZ, Uzm. Dr.

Konya Şehir Hastalıkları Aile Hekimliği AD.

Furkan Çağrı OĞUZLAR, Uzm. Dr.

Gemlik Devlet Hastanesi Acil Servis

Hamit Hakan ARMAĞAN, Doç. Dr.

Isparta Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi Acil Tıp AD.

Hatice KÖSEOĞLU, Uzm. Dr.

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD.

Hatice KÜÇÜKCERAN, Dr. Öğr. Üyesi

Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi Meram Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD.

İrem ÖZHÜSREV, Arş. Gör. Dr.

Malatya İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD.

Işıl ay GEDİK TEKİN EMRE, Uzm. Dr.

Malatya İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD.



Kıvanç KARAMAN, Dr. Öğr. Üyesi

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Tıp Fakültesi Acil Tıp AD.

Kübra PARPUCU BAĞÇECİ, Uzm. Dr.

Eskişehir Yunus Emre Devlet Hastanesi Acil Servis

Mehmet Orhan BÜYÜKDİNÇ, Arş. Gör. Dr.

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD.

Melda DİBEK BÜYÜKDİNÇ, Öğr. Gör. Dr.

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD.

Memet IŞIK, Doç. Dr.

Erzurum Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD.

Mine Müjde KUŞ, Dr. Öğr. Üyesi

K. Maraş Sütçü İmam Üniversitesi Tıp Fakültesi Dermatoloji AD.

Mustafa Emin ÇANAKÇI, Öğr. Gör. Dr.

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Acil Tıp AD.

Nazan KARAOĞLU, Prof. Dr.

Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi Meram Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD.

Nilüfer ŞALVARLI, Uzm. Dr.

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Aile Hekimliği AD.

Nur DEMİRBAŞ, Dr. Öğr. Üyesi

Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi Meram Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD.

Nuray KIVANÇ TERZİ, Uzm. Dr.

Ş. Urfa Harran Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD.

Nuray KUŞ, Uzm. Dr.

Malatya İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD.

Nuriye DİNÇ, Uzm. Dr.

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD.

Özlem EREL, Prof. Dr.

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp AD.



Pınar GÜRSOY GÜVEN, Uzm. Dr.

Erzurum Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD.

Raziye Şule GÜMÜŞTAKIM, Doç. Dr.

K. Maraş Sütçü İmam Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD.

Rumeysa SAMANCI, Dr. Öğr. Üyesi

Düzce Üniversitesi Tıp Fakültesi FTR AD.

Sanem NEMMEZİ KARACA, Dr. Öğr. Üyesi

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD.

Sema CAN, Doç. Dr.

Uşak EAH Acil Tıp Kliniği

Songül TAŞTAN ÇELİK, Arş. Gör. Dr.

Malatya İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD.

Şenay KOÇAKOĞLU, Dr. Öğr. Üyesi

Ş. Urfa Harran Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD.

Tülin Gökmen YILDIRIM, Prof. Dr.

Sağlık Bilimleri Üniversitesi İzmir Tıp Fakültesi Dr. Behçet Uz Çocuk Hastalıkları ve Cerrahisi EAH

Türkan FEDAKAR, Uzm. Dr.

Kayseri Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD.

Umut Gök BALCI, Doç. Dr.

İzmir SBÜ Tepecik Eğitim Araştırma Hast

Yasemin ÇAYIR, Prof. Dr.

Erzurum Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD.,

Yeşim AYAZÖZ, Uzm. Dr.

Ş. Urfa Harran Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD.

Yunus Emre ÖZLÜER, Dr. Öğr. Üyesi

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi Acil Tıp AD.

Zerrin GAMSIZKAN, Doç. Dr.

Düzce Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD.

İçindekiler



KISIM I GİRİŞ

Bölüm 1

Birinci Basamak ve Aile Hekimliği Uygulaması..... 3

NİLÜFER ŞALVARLI

KISIM II DEĞERLENDİRME VE İZLEM KISIM EDITÖRÜ: NAZAN KARAOĞLU

Bölüm 2

Hasta Hekim Görüşmesinde İletişim..... 7

NAZAN KARAOĞLU

Bölüm 3

Yenidoğan Değerlendirmesi ve İzlem..... 11

TÜLİN GÖKMEN YILDIRIM

Bölüm 4

Bebek Değerlendirmesi ve İzlem 17

TÜLİN GÖKMEN YILDIRIM

Bölüm 5

Çocuk Sağlığı İzlemi..... 19

AHMET GÜZELÇİÇEK

Bölüm 6

Çocukluk Çağı Aşıları 21

AHMET GÜZELÇİÇEK



Bölüm 7	
Ergen Değerlendirme ve İzlem	25
NAZAN KARAOĞLU	
Bölüm 8	
15-49 Yaş Kadınların İzlemi	29
SANEM NEMMEZİ KARACA	
Bölüm 9	
Gebelik ve Doğum Öncesi Bakım	33
SANEM NEMMEZİ KARACA • ÜYESİ BEGÜM KURT	
Bölüm 10	
Doğum Sonu Bakım	41
SANEM NEMMEZİ KARACA • NURİYE DİNÇ	
Bölüm 11	
Postmenopozal Dönem	45
FATMA GÖKŞİN CİHAN • SANEM NEMMEZİ KARACA	
Bölüm 12	
Erkek Sağlığı	49
UMUT GÖK BALCI	
Bölüm 13	
Yaşlı Sağlığı Değerlendirme ve İzlem	53
NURAY KIVANÇ TERZİ • DURSUN ÇADIRCI	
Bölüm 14	
Engelli/Özel Hastaların Sağlığı	57
UMUT GÖK BALCI	
KORUYUCU HEKİMLİK	
Bölüm 15	
Sağlığın Korunması ve Geliştirilmesi	61
DURSUN ÇADIRCI	
Bölüm 16	
Sigara Bırakma Danışmanlığı ve Tedavi Yöntemleri	71
DURSUN ÇADIRCI	



Bölüm 17
Erişkinde Tarama Yöntemleri 71
DURSUN ÇADIRCI

Bölüm 18
Sağlıklı Yaşam 73
MEHMET ORHAN BÜYÜKDİNÇ

KISIM III
SIK GÖRÜLEN BELİRTİLERE YAKLAŞIM
KISIM EDITÖRLERİ: YASEMİN ÇAYIR • DURSUN ÇADIRCI

GENEL BELİRTİLER

Bölüm 19
Kronik Ağrı Yönetimi..... 79
RUMEYSA SAMANCI

Bölüm 20
Ateş ve Ateşli Hastaya Klinik Yaklaşım..... 83
BURKAY YAKAR

Bölüm 21
Anemi 87
UMUT GÖK BALCI

GÖZ

Bölüm 22
Göz Kuruluğu 93
FATMA GÖKŞİN CİHAN

Bölüm 23
Kırmızı Göz..... 97
FUNDA GÖKGÖZ DURMAZ

Bölüm 24
Konjonktivit..... 101
FATMA GÖKŞİN CİHAN

Bölüm 25
Görme Sorunları..... 107
FATMA GÖKŞİN CİHAN

**K-B-B**

Bölüm 26	
Ağız/Boğaz Belirtileri	111
SANEM NEMMEZİ KARACA	

Bölüm 27	
Burun Belirtileri	121
SANEM NEMMEZİ KARACA	

Bölüm 28	
Kulak Belirtileri	125
SANEM NEMMEZİ KARACA	

SOLUNUM SİSTEMİ

Bölüm 29	
Öksürük	131
NUR DEMİRBAŞ • NAZAN KARAOĞLU	

Bölüm 30	
Dispne	137
HATİCE KÜÇÜKCERAN • NAZAN KARAOĞLU	

KARDİYOVASKÜLER SİSTEM

Bölüm 31	
Ödem	143
IŞILAY GEDİK TEKİNEMRE • BURCU KAYHAN TETİK	

Bölüm 32	
Aritmiler	147
SONGÜL TAŞTAN ÇELİK • BURCU KAYHAN TETİK	

Bölüm 33	
Üfürümler	161
İREM ÖZHÜSREV • BURCU KAYHAN TETİK	

GİS

Bölüm 34	
Bulantı – Kusmalı Hastaya Yaklaşım	165
ZERRİN GAMSIZKAN	



Bölüm 35	
Dispepsi	169
ZERRİN GAMSIZKAN	
Bölüm 36	
Diyareli Hastaya Yaklaşım	173
ZERRİN GAMSIZKAN	
Bölüm 37	
Konstipe Hastaya Yaklaşım	177
ZERRİN GAMSIZKAN	
Bölüm 38	
GİS Kanamalı Hastaya Yaklaşım	179
ZERRİN GAMSIZKAN	
	GÜS
Bölüm 39	
Pelvik Ağrı	183
AYŞE SEMRA DEMİR AKCA	
Bölüm 40	
Genital Akıntı	187
BURCU KAYHAN TETİK • NURAY KUŞ	
Bölüm 41	
Hematüri-Disüri-Pollaküri	191
AYŞE SEMRA DEMİR AKCA	
Bölüm 42	
Enürezis	193
RAZİYE ŞULE GÜMÜŞTAKIM	
Bölüm 43	
Üriner İnkontinans	197
CELAL KUŞ	
Bölüm 44	
Dismenore	201
BURCU KAYHAN TETİK	



Bölüm 45	
Anormal Uterin Kanama	205
BURCU KAYHAN TETİK	

Bölüm 46	
Premenstrüel Sendrom	209
RAZİYE ŞULE GÜMÜŞTAKIM	

Bölüm 47	
Mastalji/Memede Kitle	213
AYŞE SEMRA DEMİR AKCA	

SİNİR SİSTEMİ

Bölüm 48	
Sinir Defisitleri	217
CEMALİNUR UZUN • ELİF DENİZ ŞAFAK	

Bölüm 49	
Baş Dönmesi ve Sersemlik (Dizziness)	221
ELİF DENİZ ŞAFAK	

Bölüm 50	
İnme	227
TÜRKAN FEDAKAR • ELİF DENİZ ŞAFAK	

Bölüm 51	
Demans	233
TÜRKAN FEDAKAR • ELİF DENİZ ŞAFAK	

Bölüm 52	
İstemsiz Hareketler	237
CEMALİNUR UZUN • ELİF DENİZ ŞAFAK	

PSİKOLOJİK DURUM

Bölüm 53	
Duygudurum Bozuklukları	241
MEMET IŞIK • YASEMİN ÇAYIR	

Bölüm 54	
Uyku Bozuklukları	245
YASEMİN ÇAYIR	



Bölüm 55	
Bağımlılıklar.....	249
YASEMİN ÇAYIR	
Bölüm 56	
Yeme Bozuklukları.....	253
YASEMİN ÇAYIR	
Bölüm 57	
Cinsel İşlev Bozuklukları.....	257
YASEMİN ÇAYIR	
Bölüm 58	
Bedensel Belirti Bozuklukları.....	261
YASEMİN ÇAYIR	
Bölüm 59	
Aile İçi Şiddet.....	265
YASEMİN ÇAYIR	
DERMATOLOJİ	
Bölüm 60	
Dermatolojik Lezyonlara Genel Yaklaşım.....	269
BURCU KAYHAN TETİK • NURAY KUŞ	
Bölüm 61	
Pruritus.....	273
BURCU KAYHAN TETİK	
Bölüm 62	
Derinin Paraziter Hastalıkları.....	277
BURCU KAYHAN TETİK	
Bölüm 63	
Ürtiker.....	281
MİNE MÜJDE KUŞ • CELAL KUŞ	
Bölüm 64	
Nevüsler.....	285
AYŞE SEMRA DEMİR AKCA	



KISIM IV
KRONİK HASTALIKLARIN YÖNETİMİ
KISIM EDİTÖRÜ: EMİNE NEŞE YENİÇERİ

Bölüm 65
Kronik Hastalıklara Genel Yaklaşım..... 291
MELDA DİBEK BÜYÜKDİNÇ

KRONİK HASTALIKLAR

Bölüm 66
Tip 2 Diabetes Mellitus..... 295
EMİNE NEŞE YENİÇERİ

Bölüm 67
Hipertansiyon..... 305
EMİNE NEŞE YENİÇERİ

Bölüm 68
Obeziteye Yaklaşım..... 313
HATİCE KÖSEOĞLU

Bölüm 69
Dislipidemi..... 319
EMİNE NEŞE YENİÇERİ

Bölüm 70
Metabolik Sendrom..... 325
HATİCE KÖSEOĞLU

Bölüm 71
Hipotiroidi..... 329
ŞENAY KOÇAKOĞLU

Bölüm 72
Hipertiroidi..... 333
ŞENAY KOÇAKOĞLU

ÖNEMLİ ORGAN HASARLARI

Bölüm 73
Akut Böbrek Hasarı..... 337
ÇİĞDEM CİNDÖĞLU

**Bölüm 74****Kronik Böbrek Hastalığı 341**

YEŞİM AYAZÖZ • DURSUN ÇADIRCI

Bölüm 75**Akut Karaciğer Yetmezliği 347**

DURSUN ÇADIRCI • YEŞİM AYAZÖZ

Bölüm 76**Akut Kalp Yetmezliği 351**

ÇİĞDEM CİNDÖĞLU

Bölüm 77**Kronik Kalp Yetmezliği 357**

YEŞİM AYAZÖZ • DURSUN ÇADIRCI

Bölüm 78**Kronik Obstrüktif Akciğer Hastalığı (KOA) 363**

PINAR GÜRSOY GÜVEN • YASEMİN ÇAYIR

Bölüm 79**Kanserler 367**

ŞENAY KOÇAKOĞLU

KRONİK ENFEKSİYONLAR**Bölüm 80****Tüberküloz 373**

ŞENAY KOÇAKOĞLU

Bölüm 81**Bruselloz 377**

ŞENAY KOÇAKOĞLU

Bölüm 82**Viral Hepatitler 381**

ŞENAY KOÇAKOĞLU



KISIM V
ACİL DURUMLARA YAKLAŞIM
KISIM EDİTÖRÜ: YUNUS EMRE ÖZLÜER

Bölüm 83 Acilde Minör Girişimler	387
MUSTAFA EMİN ÇANAĞÇI	
Bölüm 84 Anafilaksiye Yaklaşım	391
EKİM SAĞLAM GÜR MEN	
Bölüm 85 Travmalı Hastaya Genel Yaklaşım	393
YUNUS EMRE ÖZLÜER	
Bölüm 86 İleri Kardiyak Yaşam Desteği (İKYD)	399
YUNUS EMRE ÖZLÜER	
Bölüm 87 Afet Yönetimi	403
EDA YAMAN • SEMA CAN	
Bölüm 88 Yara Bakımı	405
MUSTAFA EMİN ÇANAĞÇI	
Bölüm 89 Senkopa Yaklaşım	409
KIVANÇ KARAMAN	
Bölüm 90 Nöbete Yaklaşım	413
FURKAN ÇAĞRI OĞUZLAR	
Bölüm 91 Baş Ağrısına Yaklaşım	417
EKİM SAĞLAM GÜR MEN	



Bölüm 92	
Göğüs Ağrısına Yaklaşım.....	421
EKİM SAĞLAM GÜR MEN	
Bölüm 93	
Karın Ağrısına Yaklaşım	425
EKİM SAĞLAM GÜR MEN	
Bölüm 94	
Epistaksis.....	429
HAMİT HAKAN ARMAĞAN	
Bölüm 95	
Gastrointestinal Kanamalara Yaklaşım.....	433
YUNUS EMRE ÖZLÜER • EVRİM SAYIN	
Bölüm 96	
Zehirlenmelere Genel Yaklaşım.....	437
ALTEN OSKAY	
Bölüm 97	
Akrep Sokmasına Yaklaşım	443
KÜBRA P ARPUCU BAĞÇECİ	
Bölüm 98	
Yılan Isırıklarına Yaklaşım.....	447
KÜBRA P ARPUCU BAĞÇECİ	

KISIM VI

YASAL MEVZUAT

KISIM EDİTÖRÜ: ÖZLEM EREL

Bölüm 99	
Hekimlikte Adli Olguya Yaklaşım	453
ÖZLEM EREL	

KISIM VII

ASM PRATİĞİNDE KARŞILAŞILABİLECEK DURUMLAR

KISIM EDİTÖRÜ: FATMA GÖKŞİN CİHAN

Bölüm 100	
Ofis yönetimi.....	459
DİDEM KAFADAR	



Bölüm 101

Ekip Çalışması 461
DİDEM KAFADAR

Bölüm 102

Askerlik Yoklaması Sağlık Muayeneleri 463
ZERRİN GAMSIZKAN

Bölüm 103

Evlilik Raporları 465
ZERRİN GAMSIZKAN

Bölüm 104

Sürücü Olur Raporları 469
ZERRİN GAMSIZKAN

Bölüm 105

Göçmen Sağlığı 473
NURAY KIVANÇ TERZİ

Bölüm 106

Agresif Hasta-Şiddet 475
ŞENAY KOÇAKOĞLU

KISIM VIII

COVID-19

KISIM EDITÖRÜ: MELDA DİBEK BÜYÜKDİNÇ

Bölüm 107

COVID-19 479
MELDA DİBEK BÜYÜKDİNÇ

Bölüm 108

Pandemi Yönetiminde Filyasyon ve Kişisel Hijyen 485
MELDA DİBEK BÜYÜKDİNÇ